

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 449
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 10 augustus 2020

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Schulden door Vlaanderen - Uitgifte

Eerder vandaag diende ik schriftelijke vraag nr. 445 in over de uitgifte van schulden door lokale overheden. Deze vraag betreft de uitgifte van schulden door Vlaanderen.

Uit een berekening van analysebedrijf Barkow Consulting blijkt dat Duitsland een recordwinst van 11,6 miljard euro zou genereren door de uitgifte van nieuwe schulden met een negatieve renetvoet.

1. Graag een overzicht de uitgegeven schulden door Vlaanderen de afgelopen 10 jaar.

Per uitgifte:

- a) het ontleende kapitaal;
- b) de termijn;
- c) de rentevoet;
- d) vast of variabel;
- e) de betaalde rente;
- f) de datum;
- g) de instelling.

2. Hoe beoordeelt de minister bovenstaande evolutie?

ANTWOORD

op vraag nr. 449 van 10 augustus 2020

van **PETER VAN ROMPUY**

1. Als bijlage kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht vinden van de uitgiften op korte en lange termijn van leningen van de Vlaamse overheid voor de periode 2010 – 2020.
In het overzicht beperken we ons tot de directe schuld. Dat zijn de leningen die we als rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap zelf op de markt ophalen.
2. In deze periode heeft de Vlaamse overheid voor zijn financiering gebruik gemaakt voor de korte termijn leningen van haar Belgian Commercial Paper (BCP) programma en voor de lange termijn leningen van haar Euro Medium Term Notes (EMTN) programma. In 2009 heeft de Vlaamse overheid beslist om beide programma's op te richten. Voor de redding van KBC waren er grote bedragen vereist en als gevolg van de financiële en economische crisis zaten verschillende banken in de problemen en waren ze minder bereid om (lange termijn) financiering te geven op de kapitaalmarkt. Met die programma's gaat de Vlaamse overheid rechtstreeks naar de institutionele investeerders op de kapitaalmarkt en maakt ze geen gebruik meer van de meer traditionele bankleningen. Het voordeel van deze strategie was dat de banken hierdoor hun beschikbare financieringen volledig konden richten naar de ondernemingen en lokale overheden.

Wat de korte termijn financiering via het BCP programma betreft, werden deze leningen gedurende de hele periode vooral uitgegeven om korte termijn tijdelijke kastekorten op te vangen. Deze BCP uitgiften zijn slechts van korte duur en worden op eindvervaldag terugbetaald of opnieuw uitgegeven. Op het einde van augustus 2020 stond er voor 1 miljard euro aan BCP uit.

Voor de lange termijn financiering zou ik deze 10 jaar ruwweg indelen in 3 periodes.

- a) De periode 2010 – 2012
Deze periode kenmerkt zich vooral door de gevolgen van de financiële, economische en euro crisis. De opnames zijn heel beperkt in 2010 en 2011. In 2012 is er een grotere EMTN uitgifte maar dit heeft te maken met het feit dat de eerste EMTN die werd uitgegeven voor de redding van KBC op vervaldag kwam. In 2009 werden er voor de redding van KBC verschillende obligaties uitgegeven met verschillende looptijden. Voor de bepaling van de looptijden werden er veronderstellingen gemaakt over hoe en wanneer KBC mogelijks zou kunnen terugbetalen. Er werd voorzien dat KBC mogelijk al in 2012 een eerste terugbetaling zou kunnen doen. Dit was niet het geval en dus werd een deel van deze obligatie geherfinancierd.
- b) De periode 2013 – 2014
In deze periode zijn er geen nieuwe lange termijn leningen uitgegeven. De begroting zat goed, KBC begon terug te betalen, dus was er geen nood aan nieuwe lange termijn financiering en konden obligaties die op vervaldag kwamen terugbetaald worden.

c) De periode 2015 – 2020

Als gevolg van het strikter toezicht van Europa werden er vele Vlaamse instellingen geconsolideerd. Denken we hierbij onder andere maar aan de sociale huisvesting met de VMSW en het VWF. Als gevolg hiervan werd het schuldbeleid binnen de geconsolideerde Vlaamse overheid grondig aangepast. Er werd overgestapt van leningen met waarborg naar rechtstreekse financiering door de Vlaamse Gemeenschap. Hierbij werd vooral de focus gelegd op de sectoren met grote financieringsnoden zoals sociaal wonen en het PPS project scholenbouw. De Vlaamse overheid ging zelf lange termijn leningen aan op de kapitaalmarkt en gaf dan intern leningen aan de VMSW, het VWF en SchoolInvest. Belangrijk hierbij is dat er dus onderliggend aan de obligaties van de Vlaamse overheid er een actief aanwezig is en dat deze obligaties gaan terugbetaald worden door de ontvangsten vanuit de VMSW, het VWF en de DBFM Scholen van Morgen.

Het jaar 2020 springt er natuurlijk uit op gebied van lange termijn financiering. Tot eind augustus werd er al voor een bedrag van 4,76 miljard nieuwe obligaties op de markt uitgegeven. De reden voor die grote stijging in de financieringsnoden ligt uiteraard in de corona crisis.

Globaal gezien is de Vlaamse directe en geconsolideerde schuld beperkt. Dat wordt al jaren bevestigd door de diverse ratingagentschappen. Dat is onder andere één van de redenen waarom we zowel nu bij Fitch als vroeger bij Moody's een betere rating kregen als de federale overheid.

Voor het schuldbeleid binnen de Vlaamse overheid wordt gebruik gemaakt van rechtstreekse financiering op de internationale kapitaalmarkt en niet meer van bankleningen, net zoals het geval is bij federale overheden. Denken we maar aan de OLO's in België, de Bunds in Duitsland of de OAT's in Frankrijk. Ook andere (grotere) regionale overheden, zoals de Duitse of Franse regio's, maken gebruik van deze instrumenten. Hierbij wordt voor de lange termijn obligaties gebruik gemaakt van een mix van grote uitgiftes, de zogenaamde benchmark (BM) bonds en kleinere private plaatsingen. Die benchmarks zijn nodig om naambekendheid te bekomen in de kapitaalmarkt en ook omdat sommige grote institutionele investeerders intern de verplichting hebben om enkel in die BM uitgiftes te beleggen. Voor die investeerders is de liquiditeit van zo'n benchmark belangrijk.

Voor onze obligaties betalen we nog steeds een marge boven de OLO-rentevoet ondanks een betere rating. Maar we moeten ook realistisch zijn. De Vlaamse schuld is nog steeds heel beperkt in omvang. Ter vergelijking de schuld van de federale overheid bedroeg 382,9 miljard euro eind 2019 terwijl de geconsolideerde Vlaamse schuld maar 18,6 miljard euro bedroeg. Van die 18,6 miljard was er 6,8 miljard euro directe schuld. Het grootste bedrag in één (federale) OLO-lijn is 19,6 miljard euro terwijl het grootste bedrag in één BM bond 1,5 miljard euro bedraagt. De liquiditeit van de OLO's is veel groter dan van onze BM obligaties. Een grotere liquiditeit betekent een lagere marge/rentevoet.

BIJLAGE

Overzicht leningen 2010 – 2020